

S. 174(2) pp. 1-7. Maxosi A. Xa Tšwene. ICHUENE: 14.
[00] Rewritten copy. K54/41

Xe ngwana Mašiane a tsene xa xabô le bana ba xaxwe ba babedi Sosokulo le Mosesane, ba xabô le ba xa Phahlane ba dumêla xo bušwa ke yêna ka xore o be a e na le pula, selô sa bohlohwa, e sego pula feëla xapê a ne le dihlare tša mefuta-futa. O be e re xe a kxaile dira di sa tsene.

Xe a hwile morwaxwe yêna Sosokulo e lexo Mraboya, a buša lexatong la mmawwe. A tloxa Leolo a ya dula Swahleng. Ka moraxo u hwa le yêna, borêna bya tšewa ke morwaxwe Matsobane, maina a xaxwe a mang ke Lerate xapê ke Mahlökalebelô.

Matsobane o bušitše xe ba xa Molêma ba le Mmanyema, kxosi ya bôna e le Makxatolotse. Ke xe a tla thôma serêto se: Lerate kobô ya mokxopa, kobô madula a adilwe, Kxopotse ya makxalwa, ke tšwa leswahleng la Tšwene ramotlotlomele, ka di thopa abo-ngwale, ke di thopa ke di thopêla mang, Makxatolotse xa a ntheme monna, o nthema mošimane wa dipudi, Se-ya xodimo sa bo-ngwale seretletla, Se be se bowe se retletla?
Serêto se se šupa xe a belaëtšwa ke

S. 174(2) pp. 1-7. 00 Maxosi A. xa Thšwene. ICHUENE 14.
Rewritten copy. K54/41

Xe ngwana Mašiane a tsene xa xabô le bana ba xaxwe ba babedi Sosokulo le Mosesane, ba xabô le ba xa Phahlane ba dumêla xo bušwa ke yêna ka xore o be a e na le pula, selô sa bohlokwa, e sero pula fêla xapê a ne le dihlare tša mefuta-futa. O be e re xe a kxaile dira di sa tsene.

Xe a hwile morwaxwe yêna Sosokulo e lexo Mpaboya, a buša lexatong la mmawwe. A tloxa Leolo a ya dula Swahleng. Ka moraxo a hwa le yêna, borêna bya tšewa ke morwaxwe Matsobane, maina a xaxwe a mang ke Lerate xapê ke Mahlôkalebelô.

Matsobane o bušitše xe ba xa Molêma ba le Mmanyeuma, kxošî ya bôna e le Makxatolotse. Ke xe a tla thôma serêtô se: Lerate kobô ya mokxopa, kobô madula a adilwe, Kxopotse ya makxalwa, ke tšwa leswahleng la Thšwene ramotlotlomele, ka di thopa abo-ngwale, ke di thopa ke di thopêla mang, Makxatolotse xa a nthsema monna, o nthsema mošimane wa dipudi, Se-ya xadimo sa bo-ngwale seretletla, Se be se bowe se retletla?
Serêtô se se šupa xe a belaêtšwa ke

K34/41

Kxoši Makxatōlotše Molēma xe Kxoši Matsobane a tšwa xo thopa dikxomo dithšabeng a sa mo leboxe.

Matsobane xe a hwile morwa wa xaxwe ũhsehlo a buša sethšaba sa xabō sa Babina-ũlou, a dula kamehla a neša dipula xapē a sa lese le xōna xo ēpa fase byale ka xe e be e le lefa le lexolo xo dikxoši tša sethšaba se.

Lapa la xaxwe le lexolo xa se la ba le ngwana wa mošimanyana, ka baka leo o ile xe a fetetše xo bo tataxwe, lexatong la xaxwe ya ba morwaxwe Mašapu e le wa lapa le lenyane. Mašapu boxoši o bo beilwe xe a le Manthso ka xobane tataxwe a be a šetše a thoxile Swahleng a axile xōna Manthso e lexo Maune a ntlo tša xo swa.

Byale kaxe e be e se lesocana rangwaneaxe ũsitširi a mo thuša xo sepediša ditaba a mo cletša xabotse a sa mo senthše. Fare xe a hwile ka xore xa se a phela nako e telele xa kakang, a bolokwa, xomme xe Matebele a ekwa xore kxoši Mašapu o bolokilwe ba ya ba re xo ba

xa Tšōwene: "Le reng le boloka kxosi ya lena re se ra tla? Mo epolleng re mmōnē le nyaka xo se hlo le sa re nešetša pula ra bolawa ke tlala?"

Yare ka xone ba be ba thšaba Matebele ba epolla kxosi, taba eo ya kwiša Babina-
ilou bohloko ba ba ba thšaba Maune ka mano byale ka xe ke šetše ke boletše pele.

Lexatong le Mašapu xwa buša ngwana bo Keatšea, xa se a buša xa kae, ke xe rangwaneaxe Tšitširi a mo nthša, borēna bo tšewa ke Mokhašane. Xōna mowe ke xe ba le xa Mphahlélé. Mokhašane ke ngwanabo Keatšea, bana ba monna. Yena o bušitše sebakana ke xe Mmamokxalake, Mohlabiapos, Lesiba a xola xomme a newa boxosi bya xaxo ke rangwaneaxe Mokhašane. Tšitširi o be a sa pheia a ba a re: "Hono xōna xo fedile se boxosi bo tšerwe ke wēna ngwanan-gwanaka".

Mmamokxalake o thōmile xo buša xe a se xa Mphahlélé xomme xe a tloxa xōna mowe a tla a axa xōna mo sethšaba sa xaxwe se lexo xōna lehono le.

Se se tlišitšexo ba xa Thšwene mo Swahleng la bobedi ke xe Mmamokxalake a lemoxa-xore a ka se be le naxa xe a sa ye xo dula maropeng u bo makxolwaxe, a bile a lemoxa xore xa nakô e eitšexo a ka hwetša ba bang ba thopile naxa yabô.

Mo Alabaneng (Swahleng) o bušitše nakô e telele. A re xe a hwile morwaxwe a buša sethšaba sa xabô sa Babina-Ŧlou. Morwaxe ke Pone Kapo Mabobela. Pone ke yêna eo pula e ripilwexo xo nešwa xe xo buša yêna ka xobane e be e le eo monyane xo bana ba kxoši. Xapê yôna kxoši e ile xo hlaxiša yôna a latetšexo Pone ya hwa.

Ke moo xo thata kudu xo ruta motho eo le sa kwanexo, kxoši Pone o re a sa kwane le ngwana moxolwaxwe Matsobane wa II. Pone xe a hwile Matsobane II a buša a ba a kxopiša sethšaba a tlošwa ditulong, moraxo xo mabaka a matelele ba mmušetša a buša a ba a thôma xo rêka plaas ya sethšaba eo e bitšwaxo Schoonheid ya re e e se ya hlo e fêla a hwa ka ngwaxa 1924. Ke mohla xo thôma xo buša Mohumaxadi Mmankxakane

a eletšwa ke Keatšea xoba Malesela. Ke xo ne taba kxotla (office) e xo be xo e-ya Keatšea bakeng sa mohumaxadi; xantšei le yêna Keatšea o be a sa ke a e-ya, a roma ngwana raxwe Sofonia xoba Mokhasane. Ka ngwaxa wa 1930, Keatšea a hua, Sofonia a tšea lexato la xaxwe.

Ka rona baka seo setššaba sa xa Thšwene ke se se swere xo rêka plaas ya Assevoelkranz. Kapele-pele ka ngwaxa wa 1935 ba ba rera xo axa sekolo sa setššaba, xomme byale ka se modirô o dirwa ke xo fiša xa pelo, ba kxôna xo se thôma ka ngwaxa o o Catêlaxo owe. Sa fêla le se se se sa hlo se bulwa ka ôna ngwaxa oo. Mohumaxadi le yêna a hua ka la 5/1/38, bakeng sa xaxo xo buša Sofonia Thšwene.

Serētō Sa Kxoši Mmamokxalake wa II.

Mohlabi'a poo ngwana Malema'a mma kxoši,
Ke dutše Moxodi'a bo meetswadi, ke Seakomedi,
Ke akometše di leba bokxalaka
Ke hlabile poo mothama e fula,
Poo e sitwa ke xo fula xarasa.

Mpa dimaboya ke Mmamokxalake I.

K 34/41

Dirêto

Thimame: Thimame Madimetša moxale u lahle lebelô, xo lwa ka thipa u se lahle moxale molwa ka selêpê, moxale wa bo Ramaité mma borwa moraso, motho wa bo Mphako wa Matlakana.

Maobe: Ngwana abo ngwana Sakheng, Maobe koba-obane o obile Modimo o feta, a oba molato seleteng se sehuihidu, a thupa di boëla di e-ya xo xangwa. Ke sepunkane ngwana maxapa thšungwana ya kxomo, ka xe u xapa thsehla thsehlana e kae? Maobe wa Maxasa ke kxomo e thsupya lena ba xa Modixi! U se ke wa feta tsokotla, kxomo xa e fete namane e tswetše.

Mafaxane: Mafaxane motswala wa Leboxa la xa Phahlane, ke matlabuke o hlwele a tlabuka Maxadimane a ntwá, ihaka e kxwadi ya xa Makxoka a ntoa, mosadi eo mme ngwana Mokonyana xa a a tswala ngwana, o tswetše ledimo la xo jela nama naxeng, motloxolo mo a thanama Malema a mangana, o lema mexola e metala ya makxolwaxe, Malope kxoba sela se mo feditše Malope tlou xa e na lenaka tlou ya mangana.

End S. 174